

5. DERS

Siyer-i Enbiyâ'nın Gölgesinde Siyer-i Nebî

﴿وَكَلَّا نَقْصُ عَلَيْكَ مِنْ أَنْبَاءِ الرُّسُلِ مَا نُنَبِّتُ بِهِ فُؤَادَكَ ۚ وَجَاءَكَ فِي هَذِهِ الْحَقُّ وَمَوْعِظَةٌ
وَذِكْرٌ لِلْمُؤْمِنِينَ﴾

*“Geçmiş peygamberlerin haberlerinden sana anlattığımız her şey, senin gönlünü
pekiştirmemizi sağlar. Sana bunlarla gelen gerçek,
inananlara bir öğüt ve hatırlatmadır.”*

(Hûd Sûresi, 11/120)

HİRA

- Kur'an kıssalarının şahsiyet inşasındaki yerinin ne olduğu konusunda hiç düşündünüz mü?
- "İşte ben, yeri boş bırakılan o köşe taşı gibiyim." diyen, Hz. Peygamber'in geçmiş ile bağ kurması ve tevazusu konusunda neler söylersiniz?
- "Sabretmek, hak etmektir. Sabretmek, direnmektir. Sabretmek, başarının anahtarıdır." ifadeleri çerçevesinde sabır hakkında neler söylenebilir?
- "Âdem gibi adam olmak" sözü ile anlatılmak istenen nedir?
- Büyüklerin ayak izlerini takip etmek, inanan insana neler kazandırır?

SİYER-İ NEBÎ'Yİ, SİYER-İ ENBİYÂ'DAN AYIRMADAN ÖĞRENMEK ZORUNDAYIZ.

Yirmi üç yıllık vahyin nüzûl sürecinde, Kur'an'ın isimlerini anıp hayatlarına dair bazı tablolara yer verdiği peygamber kıssalarında, evvel emirde o nebevî silsilenin son halkası/mührü olan Efendimiz'in (sas) şahsiyetini inşa etmeye yönelik mesajlar taşınmaktadır. Bu konuda Rabbimiz, Elçisine şöyle demektedir: **“Geçmiş peygamberlerin haberlerinden sana anlattığımız her şey, senin gönlünü pekiştirmemizi sağlar. Sana bunlarla gelen gerçek, inananlara bir öğüt ve hatırlatmadır.”**¹

¹ Hûd Sûresi, 11/120

Anlatılan her kıssa ile gönlü pekişen ve sükûnete eren Efendimiz (sas) ayrıca şöyle uyarılmaktadır: **“İşte o peygamberler, Allah’ın hidayet ettiği kimselerdir. Sen de onların yoluna uy. De ki: ‘Ben buna (peygamberlik görevime) karşılık sizden bir ücret istemiyorum. Bu (Kur’an) âlemler için ancak bir öğüttür.”**² Efendimiz (sas), bu mesajları çok iyi anlamış ve sürekli kendisinin, Hz. Âdem’den başlayan bu yürüyüşün en son halkası olduğunu ve tüm peygamberlerin aynı silsilenin bir devamı olduklarını³ birçok kez beyan etmiştir. Mesela, Buhârî’de geçen bir hadiste, Efendimiz (sas) bu birlikteliğin nasıl olduğunu çok veciz bir örnek ile şöyle tasvir etmektedir: **“Benimle, benden önce gelip, giden peygamberlerin durumu aynen şuna benzer: Adamın birisi çok güzel bir ev yaptırmıştır. O, bu evi tamamlamış, süsleyip donatmış, ancak duvarında bir köşe taşının yerini eksik bırakmıştır. O şahane evi görmeye gelenler, binanın içinde gezip dolaşırken, gözleri bu eksik kalan yere ilişince: ‘Bina çok güzel olmuş ama keşke şu köşe taşının yeri de boş bırakılmış olmasaydı!’ demekten kendilerini alamazlar. İşte ben, yeri boş bırakılan o köşe taşı gibiyim. Ve ben, gönderilen tüm peygamberlerin sonuncusuyum.”**⁴

Allah Resulü’nün (sas) büyük bir tevazu ile anlattığı bu örnekten bizler, geçmiş peygamberler ile Efendimiz (sas) arasında nasıl bir bağ olduğunu daha iyi anlıyoruz. İşte biz buradan hareketle diyoruz ki: Siyer-i Nebi’den hakkı ile istifade etmek için, kesinlikle Siyer-i Enbiya’yı doğru bir yaklaşım ile anlamak ve o bilgi ve bilinç ile de Efendimiz’in (sas) hayatını okumak zorundayız.

Öyleyse gelin, biz Kur’an’da adı geçen yirmi yedi peygamberin, Efendimiz’in (sas) şahsiyetini inşa etme noktasında verdikleri en temel mesajları birer cümleyle de olsa anlamaya çalışalım.

HZ. ÂDEM (AS)

Eğer bir gün Allah’ın koyduğu sınırları ihlal eder de ayağın kayıp hataya düşersen; sakın hatanı savunma, hatanda ısrar etme. Hemen tevbe et, günahını itiraf et ve Âdem gibi “Adam” ol. Allah’ın mağfiretinin sınırsızlığını hiçbir zaman unutma.

HZ. İDRİS (AS)

Eğer Allah katında yüce bir mekâna ermek istiyorsan, İdris gibi hayatı bir ders, dünyayı bir medrese, ilahi vahyi bir müfredat, Cebrail’in ise bir müderris olduğunu unutma.

HZ. NÛH (AS)

Eğer bir gün karada gemi yapmak zorunda kalırsan ;“*Hani bunun denizi!?*” diyenlere kulak asma. Sen tahtalara çivi çakmaya devam et; yeri ve zamanı gelince Allah denizi senin ayağına getirecektir.

HZ. HÛD (AS)

Eğer bir gün senin kavmin de Hûd’un kavmi Âd gibi, duyurduğun mesajlara karşı büyüklenirlerse, **“Bizim elimizdeki imkânlar bizi kurtaracak.”** diye yersiz kuruntularla seni

² En’am Sûresi, 6/90

³ Peygamberimiz (sas) diğer peygamberlerle olan ilişkisini bir hadiste şöyle beyan edecektir: **“Peygamberler baba bir kardeşlerdir. Anneleri ise muhtelifdir. Onların getirdikleri dinleri birdir.”** Buhârî, Enbiyâ, 48; Müslim, Fedâil, 145

⁴ Buhari, Kitâbü’l-Menakib, 21,22

yalanlayıp dururlarsa, sen “*Ben ecrimi Allah’tan bekliyorum.*” de ve yoluna devam et. Zamanı gelince Allah, onlara hak ettikleri karşılığı/cezayı verecektir.

HZ. SALİH (AS)

Eğer bir gün senin kavmin de Salih’in kavmi Semûd gibi kamunun malına hürmetsizlik ederlerse, Allah’ın dokunulmaz kıldığı şeylere el uzatırlarsa; sen Salih gibi işine bak. Onlar dağların içlerinde kendilerine sağlam saraylar bile yapmış olsalar, Rabbinin azabından kaçamayacaklar, zamanı gelince korktukları o dehşetli son onları çepeçevre kuşatacaktır.

HZ. LÛT (AS)

Eğer bir gün dünya ahlaksızlıkta sınır tanımaz bir hale gelirse, her türlü çirkinlik meşruymuş gibi takdim edilmeye başlanırsa; sen Lût gibi ol. Allah’ın sınırlarına riayet et ve o hudutları çiğneyenlerden yüz çevir; unutma ki Allah sana kesinlikle bir çıkış yolu gösterecektir.

HZ. İBRAHİM (AS)

Eğer bir gün can ciğer akrabalarınla karşı karşıya gelersen, sen İbrahim gibi ol. Eline bir balta al ve o cansız cisimleri, ateşe atılma pahasına birer birer yere devir. Ateşe atıldığın zaman ise; sen “ben yandım” diye atla, göreceksin o ateş sana serin ve selamet olacaktır. Eğer bir gün imanın, doğup büyüdüğü yerlere sığmaz ise, Allah’ın arzı geniştir, durma hicret et. Unutma ki, hicret sana Hacer’i, Hacer sana İsmail’i kazandırtacaktır.

HZ. İSMAIL (AS)

Eğer bir gün boynunu hak yolunda keskin bıçağın önüne uzatmak zorunda kalırsan, sakın bundan geri durma. Sen de İsmail gibi uzat ve “Kes baba! Yoksa sen Allah’ın emrine karşı mı geleceksin” de; göreceksin ki, teslimiyet kurtuluştur. Sen atan İsmail gibi teslim olursan, fidiyen sema ehlinin bir hediyesi olarak ayağına gelecektir.

HZ. İSHAK (AS)

Eğer bir gün elindeki tüm imkânlar tükenirse, yani bıçak kemiğe dayanırsa yinede sen “imkânım yoktu” deme. Unutma ki, iman en bü-yük imkândır. Yeter ki, iman olsun; o oldu mu ,gün gelir, yaşlı ve kısır bir hanımdan insanlığa ihlâsı öğretecek bir İshak doğabilir. O halde sen neticeye bakma; hedefe varmaya bak ve yoluna devam et.

HZ. YAKUB (AS)

Eğer bir gün çok sevdiğin Yusuf’unu kaybedersen, yapacağın iş gü-zelce sabretmektir . Kaybettiğin Yusuf gibi biri bile olsa, asla Allah’a olan teslimiyetini ve ümidini kesmemeli; sürekli bunları yüreğinde taşımalsın. Eğer bunları taşırsan, Allah gören gözlerini senden alsa bile, kilometrelerce uzaklardan Yusuf’un kokusunu alacak bir burun sana verecektir. O halde Sen ,kaybettiklerine değil; kazandıklarına bak ve yoluna devam et .

HZ. YUSUF (AS)

Eğer bir gün kardeşlerinin kıskançlığına uğrar da kuyulara atılırsan ,eğer bir gün kuyulardan bulunur, pazarlarda birkaç değersiz dirheme köle olarak satılırsan, eğer bir gün saraylarda Züleyhaların şehvet dolu ellerinin/hilelerinin muhatabı olur da, gömleğin arkadan çekilip yırtılırsa, eğer bir gün saraylardan zindanlara düşersen; sakın bunlardan herhangi

birine takılıp kalma. Sen yoluna devam et. Unutma ki, Yusuf'u kuyudan iktidara taşıyan ilahi irade, bir gün seni de layık olduğun makama eriştirecektir. Eğer bir gün sen de kardeşin Yusuf gibi iktidarın iplerini elinde tutarsan, onun gibi davran ve karşında senden af dileyen tüm kardeşlerini bağışla.

HZ. ŞUAYB (AS)

Eğer bir gün *Medyen* halkı gibi, ölçüde ve tartıda haksızlık yapan bir topluluk ile karşılaşarsan, onlara kardeşin Şuayb gibi en güzel sözlerle öğütler ver. Kul hakkının ne kadar önemli olduğunu onlara en gür sedan ile haykır. Eğer bir gün Musa gibi bir taleben olursa, onu yetiştirmek için hiçbir şeyden geri durma. Risalet davasının zorlu yolunun hocasız da, talebesiz de yürün(e)meyeceğini asla unutma.

HZ. HARUN (AS)

Eğer bir gün Harun gibi Risalet davasına ağabeylik yapma durumunda kalırsan“ ,Neden küçük kardeşim seçildi de, ben seçilmedim?” deme. Allah'ın bu büyük senaryoda sana biçtiği rol ne ise, sen onu yerine getirmeye çalış. Musa'nın arkasında nasıl Harun olduysa, sen de arkanda bu ağır yükü seninle beraber taşıyacak Harunlar yetiştir. Unutma ki, bu yol ancak Harunlarla yürünür.

HZ. MUSA (AS)

Eğer bir gün Firavunların zulmü anaların rahimlerine kadar ulaşırsa“ ;Artık bu iş bitti, bundan sonra hiçbir şey olmaz.” deme. Sen Musa'nın annesi gibi ol ve doğurmaya devam et. Göreceksin ki, Allah sandığa atıp nehre saldıgın Musa'yı sana emzirmek için geri gönderecek; bir de sana ücret ödettirecek ve Musa'nı Firavun'un sarayında büyüttürecek. Eğer bir gün Musa gibi istemeden bir cana kıyarsan, ne günahını savun, ne de kendini ömür boyu bundan dolayı kınayıp, ümit kapılarını kapa. Sen de onun gibi tevbe et, öyle bir tevbe et ki; Allah, suç işlediğin o eli, tertemiz yapsın ve bakanların gözlerini kamaştırısın. Eğer bir gün Firavun'un sihirbazları ile karşı karşıya kalırsan, sen Allah'a güven; göreceksin ki, elindeki asa onların hepsinin oyunlarını bozacak ve seni denizlerin ortasından geçirerek sahil-i selamete çıkaracaktır.

HZ. DAVUD (AS)

Eğer bir gün Davud gibi davalara bakan bir hâkim olursan; sakın yargısız infaz yapma, gerçek adaletin gerektirdiği şekilde hükmet. Unutma ki, adalet; Risalet davasının en büyük şiarı ve gerçekleştirmesini arzuladığı en büyük amacıdır .Öyleyse Sen de bu amaca hizmet et ve adaleti hayatının eksenine yerleştir .

HZ. SÜLEYMAN (AS)

Eğer bir gün Süleyman gibi hükümranlılık, servet, güç ve iktidar ellerinin arasına bırakılırsa ve bunlarla sınanma durumunda kalırsan ;Malikü'l-Mülk'ün kim olduğunu asla unutma. Bu dünyada sana bahşedilen her şeyin bir meta olduğunun bilincinde ol. Her şeyin bir ahlakının olduğunu, iktidar ve gücün ahlakının da, “dünyanın tamamına sahip olsan da, hiçbir şeyin sana sahip olmasına izin vermemek” olduğunu unutma.

HZ. EYYÛB (AS)

Eğer bir gün Eyyûb gibi, sana verilen her şey ile imtihan edilirsen; tavrın sabır olmalıdır. Sabretmek, hak etmektir. Sabretmek, direnmektir. Sabretmek, başarının anahtarıdır. Öyleyse Risalet davasının en büyük azığının sabır olduğunu unutma ve yoluna devam et.

HZ. ZÛLKİFL (AS)

Eğer bir gün Zülkifl gibi sana yüklenen ağır sorumluluktan dolayı zorlanırsan; “Neden bu insanlar beni dinlemiyor? Neden bu insanlar Allah’ın mesajlarına kulak kapatıyor?” diye inlersen, unutma ki, hidayetden nasip ve kısmeti olanlar, ancak ondan istifade edebilirler. Sen insanlığı imana taşımaya memursun, ama onların kalplerine hükmetmeye güç yetiren bir âmir değilsin. Öyleyse; arkada yürüyenlerin sayısına değil, önünde yürüyenlerin izlerine bakmalısın.

HZ. YUNUS (AS)

Eğer bir gün Risalet davasının ağırlığı belini bükerse, sakın Yunus gibi yapma. Eğer O’nun gibi görevi terk eder de gemilere binip gidersen, Allah seni denizin ortasında bir balığa yem eder. Olurda, böyle bir hale duçar olursan, işte o zaman Yunus gibi ol; **“Ya Rabbi! Senden başka ilah yoktur. Seni her şeyden tenzih ederim. Ben haksızlık edenlerden oldum”** diye, arşın saçaklarına tutun. Böyle yap ki, Allah seni, balığın karnından sahil-i selamete ulaştırısın.

HZ. İLYAS (AS)

Eğer bir gün İlyas gibi kavmin tarafından yalanlanır ,şeref ve itibarın ayaklar altına alınırsa ,onların sana verecekleri payelere hiç aldırma ve yoluna devam et .Payeyi sadece ve sadece Allah’tan beklersen, Allah ;İlyas’ın adını ve şanını unutturmadığı gibi, Seninkini de unutturmaz ve seni, iki cihanda da Selam isminin gölgesinde yaşatır.

HZ. ELYESA (AS)

Eğer bir gün Elyesa gibi sen de hiçbir pazarlığın ve beklentinin içerisinde olmazsan, Allah O’nun ayağına İlyas gibi bir muallimi nasıl gönderdiyse, senin de yanına gönderir. Unutma ki, Risalet davası asla pazarlığı ve beklentiye bünyesinde barındırmaz. Bu yolda ancak; ecrini ve karşılığını Allah’tan bekleyenler yürüeyebilir.

HZ. ZEKERİYYA (AS)

Eğer bir gün Zekeriyya gibi Allah sana Meryemlere bahçıvanlık yapma görevi yüklerse, eğer bir gün sen de O’nun gibi çocuksuzluktan dolayı inlersen, eğer bir gün yine O’nun gibi, testerelerin altında doğranmak zorunda kalırsan; sabır, mücadele ve teslimiyet dengesini Zekeriyya gibi hayatında ikame et ve her durumda sabit kadem olmanın ne kadar önemli olduğunun bilincinde ol.

HZ. YAHYA (AS)

Eğer bir gün Yahya gibi ilahi mesajların ayetleri sağanak sağanak üzerine yağarsa ,sen de O’nun gibi, “Kitab’a sınıksı sarıl ”!Unutma ki“ ;Kitab’a sarılmazsan ihtilafa düşer, parçalanırsın. Kitab’a sarılmazsan ümitsizliğe düşer, bitersin. Kitab’a sarılmazsan gücünü

kaybeder, korkaklaşırsın. Kitab'a sarılmazsan yanlış şeylere sarılır, yok olursun." Öyleyse sana düşen var gücünle Kitab'a sarılmak ve ondan başka hiçbir şeye itibar etmemektir.

HZ. İSA (AS)

Eğer bir gün İsa gibi sen de, Risalet davasının yoluna revan olursan; "Allah'a giden yolda kim bana yardımcı olacak?" de; göreceksin Allah sana, İsa'dan daha fazla, belki binlerle ifade edilecek Havari/Sahabî nasip edecektir. Eğer bir gün sen de, İsa gibi ihanetlere uğrarsan; "bittim" dediğin yerde, Allah "yettim" diyecek ve seni hiç ummadığın makamlara alıp, yükseltecektir.

HZ. UZEYİR (AS)

Eğer bir gün sana inandığını iddia edenler, Allah'a ait bazı alanları seninle paylaştırmaya başlarsa ,eğer bir gün seni yüceltme (!) adına, senin yeryüzünde takip edilmek üzere bıraktığın izleri birileri yok etmeye çalışırlarsa ,sen Uzeyir gibi ol. O, nasıl "**Uzeyir Allah'ın oğludur**" iftirası ile mücadele etmiş ve bunu yüzünün akı ile tamamlamış ise, sen de aynı mücadeleyi devam ettir ve bu işi alnın akı ile nihayete erdir.

HZ. LOKMAN (AS)

Eğer bir gün Lokman gibi, sen de oğullarına/takipçilerine tavsiyelerde bulunursan, onlara; en başta söyleyeceğin mesaj ;"**Allah'tan başkasına ilahlık yakıştırmayın**" sözü olmalıdır . Onlara“ ;Nankörlük etmeyip, şükretmelerini; anne ve babalarına iyilikle muamelede bulunmalarını, bilgi sahibi olmadıkları konuda konuşmamalarını, Allah'ın hardal tanesi kadar bir iyilik olsa bile onu asla zayi etmeyeceğini" ve daha nice güzellikleri tavsiye et. Unutma ki, sen ancak onlara böyle nasihatler vermekle mükellefsin. Bu nasihatleri dinleyip, dinlememeleri ise senin sorumluluğunda değildir. Sen Lokman gibi görevini yap, gerisini ise Allah'a bırak.

HZ. ZÜLKARNEYN (AS)

Eğer bir gün Zülkarneyn gibi, dünyalara hükmetmeye başlarsan unutma ki; hayat, servet, makam-mevki, bilgi, iktidar ve ellerine bırakılan her şey noksan ve geçicidir. Kalıcı olan ise Rabbinin katında olanlardır. Öyleyse, bu hayatta en önemli olan şey, Allah'ın rızasını kazanmaktır. Sen bu rızayı kazanmaya bak ve elindeki tüm imkânları bunu kazanma adına seferber et.

İşte Kur'an'ın sadece adını andığı/hatırlattığı ya da hayatlarına dair bazı mesajları aktardığı kutlu elçilerin, vahyin ilk muhatabı ve peygamberlik silsilesinin son halkası ve mührü olan Efendimiz'e (sas) vermek istediği mesajların birer cümlede özeti bu şekildedir. Burada şunu da göz ardı etmemek gerekiyor ki; bu mesajlar sadece Efendimiz'e değil, kendini vahye teslim etmeyi düşünen ve Risalet davasına mensup olan herkes içindir.

Dolayısı ile Siyer'den daha fazla istifade edebilmek için başta diğer peygamberler olmak üzere geçmiş ümmetlere ait kıssaları da, Efendimiz'in (sas) o gün içerisinde bulunduğu ortamı ve ruh halini bilerek okumalı; Kur'an'ın neden o an ve o durum karşısında, Efendimiz'e söz konusu peygamberden bahis açtığına dikkat etmeliyiz. Mesela; Neden Kur'an, bir tek Hıristiyan'ın olmadığı o zeminde ve Nübüvvetin 5. yılında, Müslümanlar *Habeşistan*'a hicret edeceklerken Meryem Sûresi'ni indirmiş ve orada Hz. Zekeriya, Hz. Yahya, Hz. Meryem ve Hz. İsa'yı çok güzel ifadelerle anlatmıştır? Acaba Kur'an bu kıssa ile Efendimiz'in ve tabî ki

Sâhabe'nin şahsiyetinde ve zihin dünyasında neleri inşa etmek istemiştir? Yine Mesela; *Taif* dönüşü neden Yusuf Sûresi nazil olmuştur? *Taif*'ten dönerken Efendimiz'de nasıl bir ruh hali vardı ki, bu sûre inmiştir? Nazil olan o ayetler, Efendimiz'in o ruh haline nasıl bir etkide bulunmuştur? Sûrenin inişinden sonra Efendimiz'de nasıl bir değişiklik olmuştur? ⁵ İşte bunun gibi onlarca önemli noktadan dolayı diyoruz ki, Siyer kesinlikle Siyerü'l-Enbiya'nın gölgesinde okunmalıdır.

Meselenin bir de şöyle bir boyutu var: Peygamberlerin başını çektiği dava olan Risalet davası, kendisine has ilkeleri olan bir davadır. Bu ilkelerden bir tanesi de, “büyüklerin ayak izlerine basarak yürümektir.” Bu davada arkaya bakmak, biz kaç kişiyiz deyip, sayılara takılmak, başarı hesaplarını sadece elde edilen kazanılan insanlar üzerinden yapmak yoktur. Bu davada, yürünen yolun önceki büyüklerin yoluna ne kadar uygun olup olmadığına dikkat etmek vardır. Eğer yürünen yol, peygamberlerin, sıddıkların, şehitlerin ve salihlerin⁶ yolu ise, artık üzölmeye, korkuya yer yok, varılacak menzil Allah'ın izni ve keremi ile Selam yurdudur.

İşte bu bilinci elde etmek ve Hz. Peygamber'in (sas) kutlu hayatından daha fazla istifade etmek adına, önceki peygamberlerin Siyer'ini, Hz. Peygamber'in Siyer'i ile beraber paralel bir okuma yapmalı ve ve her daim bu birlikteliği gözönünde bulundurmalıyız.

DÂRÜ'L-ERKÂM

- Bir tarih kitabı olmamasına rağmen Kur'an'ın çok ciddi bir oranda tarihi olaylardan ve şahsiyetlerden bahsetmesinin sebepleri nelerdir?
- Hadislerde sayılarının 124 bin ⁷ veyahut 224 bin⁸ oldukları söylenen peygamberlerden neden sadece 27 tanesine Kur'an'da değinilmiştir?
- Habeşistan'a hicret edecek Sahabîlerin sinelerinde ve dillerinde Meryem Sûresi vardı? Bunun hikmetleri nelerdir?
- Taif, Yusuf Sûresi ve Mekke Fethi ilişkisinde neleri çağırıştırıyor?
- Kur'an kıssalarının, Hz. Peygamber'in kıssaları(siyer) ile benzerlikleri konusunda neler söyleyebilirsiniz.?

⁵ Efendimiz'in hayatı boyunca en fazla sıkıntıya uğradığı hadiselerden biri hiç şüphesiz *Taif* yolculuğu idi. Peygamberimiz *Taif*'te, bir yönü ile kardeşleri tarafından kuyuya atılan Hz. Yusuf gibi, kuyuya atılmış yani terk edilmiş, hakaretlere ve taşlanmalara muhatap olmuştu. *Taif* dönüşü Allah (cc) O'na Yusuf Sûresi'ni nazil ederek, kendi halini Hz. Yusuf'un haline kıyas etmesini istemiş ve işin neticesinin iyi olacağını müjdesini de vermişti. O günün üzerinden tam 11 sene geçtikten sonra Efendimiz, Mekke'yi fethetmek için arkasında on bin asker olduğu halde hicret etmek zorunda kaldığı yurduna girmişti. Fetih bitip, daha dün Hz. Peygamber'e her türlü hakareti, işkenceyi yapan Mekkeliler, Kâbe'nin avlusunda korkarak beklerlerken, Efendimiz: **“Şimdi size ne yapmamı bekliyorsunuz?”** diye sormuş, onlarda: **“Sen kerem ve iyilik sahibi bir kardeş, kerem ve iyilik sahibi bir kardeşin oğlusun. Biz ancak senden iyilik bekleriz.”** demişlerdi. Bunun üzerine Efendimiz şöyle buyurmuştu: **“Bugün ben size Yusuf'un kardeşlerine dediğini diyeceğim. O demişti ki: ‘Size bugün hiçbir başa kakma ve ayıplama yoktur! Allah sizin yargılasın! O merhametlilerin en merhametlisidir.’** (Yusuf Sûresi, 12/92) **Gidin hepiniz salverildiniz/bağışlandınız!”** İbn Hişam, *Sîre*, c. 4, s. 55; Taberi, *Tarih*, c. 3, s. 120. Sadece bu örnek üzerinden Efendimiz'in kendisinden önceki peygamberlerin hayatları ile nasıl bir bağı olduğunu, yeri ve zamanı geldiğinde kendisine verilmek istenen mesajlar gölgesinde nasıl yürüdüğünü anlayabiliyoruz.

⁶ **“Kim Allah'a ve Resûl'e itaat ederse işte onlar, Allah'ın kendilerine lütuflarda bulunduğu peygamberler, sıddıklar, şehidler ve salih kişilerle beraberdir. Bunlar ne güzel arkadaşlardır!”** Nisa Sûresi, 4/69

⁷ Ahmed b. Hanbel, *el-Müsned*, c. 5, s. 265-66; Taberanî, *el-Mü'cemü'l-Kebir*, c. 8, s. 217

⁸ Bursevî, İsmail Hakkı, *Tefsiru Ruhü'l-Beyan*, c. 2, s. 323

SUFFA

- HZ. PEYGAMBER, SÜREKLİ KENDİNDEN ÖNCE GELEN PEYGAMBERLERLE OLAN BAĞINI HATIRLATIYORDU. SEN DE O İRTİBATI HİÇBİR ZAMAN UNUTMA Kİ, PEYGAMBERLERİN CİHANA BIRAKTIKLARI MESAJLARI DOĞRU ANLAYABİLESİN.
- KUR'AN GEÇMİŞ PEYGAMBERLERİN KISSALARINI ANLATARAK, HZ. PEYGAMBER'İN GÖNLÜNÜ PEKİŞTİRİYORDU. SEN DE GEÇMİŞİN İLE BÖYLE BİR BAĞ KUR Kİ, SARSINTI İÇERİSİNDE OLDUĞUN ZAMANLAR SÜKÛNETE EREBİLESİN.
- KUR'AN'IN MÜSPET VEYA MENFİ OLARAK ANLATTIĞI TÜM MİSALLER, MUHATABININ ŞAHSİYETİNİ İNŞA ETME AMACI TAŞIYORDU. SEN DE BU MİSALLERİ DOĞRU OKU Kİ, MÜSPETLERDEN ÖRNEK, MENFİLERDEN İBRET ALABİLESİN.
- KUR'AN EN GÜZEL ARKADAŞLARIN PEYGAMBERLER, SİDDIKLAR, ŞEHİTLER VE SALİHLER OLDUĞUNU SÖYLEDİ. BU GÜZEL ARKADAŞLARLA BERABER OLMAYA ÇALIŞ Kİ, CENNETTE DE ONLARLA BERABER OLMAYA HAK KAZANABİLESİN.
- BÜYÜKLERİN AYAK İZLERİNİ TAKİP ETMEK, RİSALET DAVASININ EN ÖNEMLİ İLKLERİNDEN BİRİYDİ. BU UZUN VE ÇİLELİ YOLDA YÜRÜRKEN ARKANDA KAÇ KİŞİNİN OLDUĞUNA TAKILMADAN, ÖNÜNDE VAR OLAN AYAK İZLERİNE BAKARAK YÜRÜ Kİ, YÜRÜMEYE TAKAT BULABİLESİN.